

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN NÄKEMYS TYÖPAJATOIMINNAN TOTEUTTAMISESTA

Useat työllisyysalueet ja KEHA-keskus ovat lähestyneet työ- ja elinkeinoministeriötä nuorten työpajatoiminnan järjestämiseen liittyvillä kysymyksillä. Ministeriö pitää tästä syystä tarpeellisena saattaa eri toimijoiden tietoon näkemyksensä nuorten työpajatoiminnan järjestämisessä huomioon otettavista seikoista.

Ministeriön näkemyksen mukaan ohjattaessa nuori nuorisopalveluihin kuuluvalla työpajalla järjestettävään, opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan palveluun, kyse ei ole työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain mukaisesta valmennuksesta. Kyse ei tällöin ole myöskään työttömyysturvalaissa tarkoitettusta työllistymistä edistävästä palvelusta. Kunnalliset työpajat voivat kuitenkin kohdentaa kunnan omalla rahoituksella työskentelevien työntekijöiden työpanosta näiden lain mukaisten valmennusten tuottamiseen.

Asiaan liittyy myös opetus- ja kulttuuriministeriön suositus 11.6.2025 (VN/18700/2025).

Nuorten työpajatoiminnan rahoituksesta ja palvelun määritelmästä

Valmennuspalvelut ovat työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023, jäljempänä järjestämislaki) tarkoitettuja julkisia työvoimapalveluja. Kunnille myönnetään julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseen ja niihin liittyvien tehtävien hoitamiseen valtionosuutta. Valtionosuuden myöntämisestä säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (618/2021).

Nuoria työpajoille ohjattaessa tulisi tunnistaa, onko kyseessä järjestämislain mukainen valmennus (työnhakuvalmennus, uravalmennus tai työhönvalmennus) vai onko kyseessä nuorisopalveluihin liittyvä työpajatoiminta tai kunnan yleisen toimivallan nojalla järjestetty ja tuotettu palvelu.

Mikäli kunnan nuorisopalveluihin kuuluvilla nuorten työpajoilla tuotetaan järjestämislain 53 §:n mukaista valmennusta, tulee tällaisen palvelun tuottamisen kustannukset kohdentaa Valtiokonttorin raportoinnissa työllisyyspalveluiden palveluluokalle 5574.

Kohdentamisen voi tehdä sisäisellä laskulla tai suoralla kohdentamisella, mikäli palvelut hankkiva työllisyysalue kuuluu samaan kuntaan. Kohdentaminen tehdään ulkoisella laskulla, mikäli palvelut hankkiva työllisyysalue on kuntayhtymä tai toinen kunta.

Kunnan nuorisopalveluihin kuuluvilla työpajoilla voidaan järjestää myös muuta kuin järjestämislain 53 §:ssä tarkoitettua valmennusta, joka voi sisältää ohjausta, yksilöllistä tukea ja toiminnallisia menetelmiä. Työpajojen järjestämä palvelu voi näin ollen olla samantyyppistä, kuin järjestämislaissa säädetty valmennuspalvelut.

Nuorisotyön alaiseen nuorten työpajavalmennukseen kuuluvat työpajatoiminnan tuotot ja kustannukset kirjataan Valtiokonttorin raportoinnissa palveluluokalle 3601 Nuorisopalvelut.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää valtionavustusta alle 29-vuotiaille nuorille tarkoitettuun työpajatoimintaan. Mikäli työpajat järjestävät myös järjestämislain mukaisia valmennuksia, ei näitä palveluita voida tuottaa OKM:n valtionavustuksella. Mikäli nuori ohjataan nuorisopalveluihin kuuluvan työpajan järjestämään, tuottamaan ja opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan palveluun, kyse ei siis ole järjestämislain 53 §:n mukaisesta valmennuksesta. Kyse ei tällöin ole myöskään työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitetusta työllistymistä edistävästä palvelusta.

Kunnalliset työpajat voivat kuitenkin kohdentaa kunnan omalla rahoituksella työskentelevien työntekijöiden työpanosta järjestämislain 53 §:n mukaisten valmennusten tuottamiseen. Esimerkiksi, jos työntekijän palkkakuluista 50 prosenttia tulee valtionavustuksena ja 25 prosenttia on avustuksen omavastuu, jää 25 prosenttia kohdennettavaksi järjestämislain mukaisten palveluiden tuottamiseen. Tällöin on huolehdittava tuotetun palvelun raportoinnista oikeaan palveluluokkaan (5574).

Kunnan on huomioitava myös opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksen hakuohjeen kohta: "On huomioitava, että avustuksella palkatun valmentajan muut työtehtävät eivät saa vaarantaa nuorten työpajatoiminnan tehtävän hoitamista. Tällaiseksi vaarantavaksi tehtäväksi katsotaan esimerkiksi muu työ, jossa hänellä olisi mahdollisuus määrätä nuorelle sanktio, etuus tai velvoite".

Nuorten työpajatoiminnan ajalta maksettava kulukorvaus

Järjestämislain 103 §:n mukaan työttömyysetuutta saavalla työnhakijalla on oikeus saada palveluun osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden kustannusten korvaamiseksi tukea (kulukorvausta) järjestämislain mukaiseen työnhakuvalmennukseen ja uravalmennukseen osallistumisesta. Tämän kulukorvauksen myöntää ansiopäivärahaa hakevalle työnhakijalle työttömyyskassa ja peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea hakevalle työnhakijalle Kansaneläkelaitos. Tätä kulukorvausta ei myönnetä työpajoilla järjestettäviin muihin valmen-

nuksiin, kuten nuorisopalveluihin kuuluvan työpajan järjestämään, tuottamaan ja OKM:n rahoittamaan palveluun.

Jos nuori ohjataan nuorisopalveluihin kuuluvan työpajan järjestämään, tuottamaan ja OKM:n rahoittamaan palveluun voi tällaisiin palveluihin osallistumisesta saada niin sanottua harkinnanvaraista kulukorvausta. Työvoimaviranomainen voi myöntää järjestämislain 103 §:ssä säädetyllä tavalla kulukorvausta nuorisopalveluna järjestettävään, työllistymistä tukevana palveluna pidettävään valmennukseen osallistumisesta.

Edellytyksenä harkinnanvaraisen kulukorvauksen myöntämiselle on, että valmennuksesta on sovittu työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa työllistymistä tukevana palveluna ja että palveluun osallistumisesta aiheutuu osallistujalle välttämättömiä kustannuksia, eikä hänellä ole oikeutta työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen maksamaan kulukorvaukseen, eikä oikeutta vastaavaan korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

Työttömyysturva-oikeus ja työvoimapolitiittiset lausunnot

Työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n perusteella työvoimaviranomaisen tehtävänä on antaa työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle työvoimapolitiittinen lausunto työnhakijan oikeudesta työttömyysetuuteen muun muassa tämän osallistuessa työttömyysturvalaissa tarkoitettuihin työllistymistä edistäviin palveluihin.

Jos työnhakija osallistuu muuhun palveluun, palveluun osallistumisesta ei anneta työvoimapolitiittista lausuntoa eikä palveluun osallistuminen vaikuta oikeuteen saada työttömyysetuutta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työttömyysetuuden maksaminen jatkuu, jos työnhakijalla on oikeus etuuteen muulloinkin työttömyysaikana, mutta työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos ei maksa kulukorvausta eikä sovelta omaan toimivaltaansa kuuluvia ”aktiiviaikaa” koskevia säännöksiä. Viimeksi mainittu tarkoittaa esimerkiksi sitä, ettei etuutta voida maksaa, jos koulutusta vaille oleva nuori on menettänyt etuusoikeytensä laiminlyötyään hakea opiskelupaikkoja tai hänelle on muusta syystä asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite.

Muun kuin työttömyysturvalaissa tarkoitetun työllistymistä edistävän palvelun ajalta annetaan työvoimapolitiittinen lausunto, jos palveluun osallistuminen aiheuttaa sen, etteivät työttömyysturvalaissa säädetyt yleiset edellytykset etuuden maksamiselle enää täyty. Lähinnä tässä saattaisi olla kyse siitä, että palveluun osallistumista pidettäisiin työttömyysturvalaissa tarkoitettuna palkattomana työnä, yritystoimintana tai työnhakijan opintoina. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan tällaiset seikat tulisi ottaa huomioon jo suunniteltaessa palvelun sisältöä, koska työnhakija menettää oikeutensa työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen.

Myös muu kuin työttömyysturvalaissa tarkoitettu työllistymistä edistävä palvelu voi olla työnhakijaa velvoittavaa työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 14 a §:n mukaisesti.

Mahdollisen virheellisen menettelyn korjaamisesta

Jos työnhakijan osallistumisessa nuorten työpajalla toteutettavaan toimintaan on toimittu virheellisesti, työ- ja elinkeinoministeriö suosittelee menettelyn korjaamista siten, ettei virheellistä menettelyä sovelleta uusiin alkaviin palvelujaksoihin.

Jos palvelun on virheellisesti tulkittu olevan työttömyysturvalaissa tarkoitettu työllistymistä edistävä palvelu, kyse on työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan sellaisesta viranomaisen palvelun järjestämisestä koskevasta virheestä, jonka ei tulisi takautuvasti vaikuttaa työnhakijan aloittamaan palveluun ja hänen oikeuteensa saada tältä ajalta työttömyysetuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää, että KEHA-keskus huolehtii kirjeen saattamisesta toimeenpanijoiden tietoon lisäämällä kirjeen osaksi tuottamaansa tukimateriaalia.

Valtiokonttorin talousraportointiin liittyvät tietosisällöt on annettu Valtiovarainministeriön asetuksella (347/2025), ja kustannusten kohdentamisessa tulee noudattaa asetuksella annettuja palveluluokkien sisältöjä ja AURA-käsikirjan ohjeita. Tilikauden 2025 palveluluokkakohtainen raportointi (KKTPP) tehdään 31.5.2026 mennessä ja siinä tulee huomioida, että nuorisopalveluiden ja TE-palveluiden väliset kohdennukset ovat tilikaudelta 2025 oikein tilikauden 2025 alusta lukien.